

Tekst: Elte Palm | Fotografie: Willem Paterik

Het Agrarisch Keurmerk Flexwonen borgt kwaliteit én leefbaarheid

Goede huisvesting voor arbeidsmigranten
is geen vanzelfsprekendheid

Kwalitatieve goede huisvesting is voor seizoenarbeiders geen vanzelfsprekendheid. Echter is het een belangrijk argument voor arbeidsmigranten om in Nederland te komen werken of niet. In 2019 is het Agrarisch Keurmerk Flexwonen geïntroduceerd.

Hiermee wordt de kwaliteit van tijdelijke huisvesting in de land- en tuinbouw geborgd. Wij spraken Henry Stroek (Bestuurder CNV Vakmensen) en Herman Bus (Beleidsmedewerker NFO) over het ontstaan van dit keurmerk voor de sector, de ervaringen tot nu toe en het belang van samenwerken.

“Schaalvergroting is een van de belangrijkste ontwikkelingen”. Henry Stroek legt uit dat de meeste agrarische bedrijven de afgelopen jaren zijn gegroeid. En dat terwijl het totale aantal land- en tuinbouwbedrijven de laatste tientallen jaren juist sterk is afgenomen. Bedrijven worden gemiddeld genomen dus steeds groter. Dat kan gaan om groei in hectares land per bedrijf, maar bijvoorbeeld ook om groei van het aantal dieren. “De groei van het bedrijf heeft voor allerlei aspecten van de bedrijfsvoering gevolgen. Denk bijvoorbeeld aan machines, personeel maar ook huisvesting”, aldus Stroek. Volgens Herman Bus is de agrarische sector qua werk een stabiele en flexibele sector. “Doorschaalvergroting ontstaat een toenemende behoefte aan vast maar ook aan flexibel personeel. Flexibele vormen van arbeid worden steeds meer gebruikt. Met name het aantrekken en vasthouden van arbeidsmigranten wordt steeds belangrijker vanwege de seizoensinvloeden en oogstperioden. Het Agrarisch Keurmerk Flexwonen speelt daar een belangrijke rol in.”

Wat houdt het Agrarisch Keurmerk Flexwonen precies in?

Henry Stroek: “Het Agrarisch Keurmerk Flexwonen is in het voorjaar van 2019 gelanceerd en borgt de kwaliteit, leefbaarheid en veiligheid van tijdelijke huisvesting voor seizoensarbeid. Het is een

Henry Stroek, bestuurder CNV Vakmensen (links) en Herman Bus, Beleidsmedewerker NFO (rechts)

gezamenlijk initiatief van werknemers- en werkgeversorganisaties FNV, CNV, KAVB, NFO, Glastuinbouw Nederland, regionale LTO-organisaties en LTO Nederland. Het keurmerk is ontstaan uit de nationale verklaring huisvesting. Deze is opgesteld in 2012 door het ministerie van Binnenlandse Zaken samen met alle belangenorganisaties waaronder LTO, FNV en CNV. Het Agrarisch Keurmerk Flexwonen bestaat naast het keurmerk Stichting Normering Flexwonen”.

Wat maakt het keurmerk zo anders?

Herman Bus: “Het keurmerk Stichting Normering Flexwonen (SNF) bepaalt dat alle voorzieningen onder één dak moeten zitten. Dat hoeft bij het Agrarisch Keurmerk Flexwonen niet. Een belangrijke reden voor de oprichting van het Agrarisch Keurmerk Flexwonen was dat er geen erkend kwaliteitskenmerk was voor kortdurende huisvesting in de agrarische sector. Ook willen wij dat boeren en tuinders meer grip hebben op het goed huisvesten van hun werknemers. Daar kleven vele voordelen aan. Zo zorgt goede huisvesting ook voor een goede en persoonlijke relatie tussen werkgever en werknemer. Daardoor stijgt de kwaliteit van producten en werknemers komen het jaar erop terug. Gecertificeerde bedrijven mogen de kosten van huisvesting inhouden op het wettelijk minimum loon.

In de cao is geregeld dat aan de inhouding een maximumbedrag is verbonden. Inmiddels is het keurmerk opgenomen in de cao's Open Teelten en Glastuinbouw."

Volgens Stroek hebben ongeveer zo'n 100.000 arbeidsmigranten in de Agrarische sector een onderkomen nodig. "Uiteindelijk gaat het om mensen die een goede en veilige huisvesting tegen een eerlijke huur verdienen. Dat kan een stacaravan, een chalet of ingebouwde huisvesting zijn. Hier zit ook een maatschappelijk belang achter."

Kunt u een aansprekend praktijkvoorbeeld noemen?

Herman Bus: "Aardbeienteler Jan van Meer heeft als eerste ondernemer in Nederland het Agrarisch Keurmerk Flexwonen in ontvangst mogen nemen. Hij heeft in samenwerking met de gemeente Breda nieuwe huisvesting gerealiseerd voor arbeidsmigranten. Hij heeft daarin sterk rekening gehouden met de privacy van zijn werknemers door de ombouw van kamers met 4 slaapplekken naar tweekamerappartementen. Dat is voor werknemers een belangrijke reden om jaarlijks terug te komen".

“Goede huisvesting zorgt niet alleen voor een goede relatie tussen werkgever en werknemer maar ook voor een hogere kwaliteit van producten”

De laatste jaren is de huisvesting voor flexkrachten regelmatig negatief in het nieuws. Volgens Henry Stroek klopt het beeld dat wordt geschetst vaak niet. Natuurlijk zit er wel eens een 'rotte appel' tussen. Maar over het algemeen is de huisvesting goed georganiseerd en geeft het Agrarisch Keurmerk Flexwonen een extra kwaliteitsimpuls aan huisvesting. In de praktijk zien we inmiddels veel gecertificeerde bedrijven". De Certificering van Agrarisch Keurmerk Flexwonen vindt plaats door onafhankelijke Certificerende Instellingen. Zij auditen op basis van het door de Raad van Accreditatie goedgekeurde schema. Het is zo opgezet dat deze bureaus de jaarlijkse keuring van de huisvesting kunnen combineren met de audit van Global G.A.P. Zo wordt de kwaliteit en leefbaarheid van de huisvesting geborgd en worden de kosten beperkt.

“Agrarisch Keurmerk Flexwonen is hét voorbeeld van een succesvolle samenwerking”

Hoe geeft het Agrarisch Keurmerk Flexwonen een impuls aan goed werkgeverschap?

Henry Stroek vertelt dat het investeren in zaken zoals goed werkgeverschap, imago en onderwijs eraan bijdraagt om medewerkers aan te trekken en ook vast te houden de komende jaren. "Goed werkgeverschap dient ook bij flexibele arbeid het uitgangspunt te zijn omdat werkgevers steeds afhankelijker worden van deze mensen. Die moet je binden. Het Agrarisch Keurmerk Flexwonen is in mijn ogen daarom juist een heel belangrijk onderdeel van goed werkgeverschap. Daarmee voorkom je ook illegale arbeid en slechte huisvesting".

Welke rol hebben overheden hierin?

"De overheid worstelt met huisvesting van arbeidsmigranten. Gemeenten hanteren namelijk verschillend beleid rond het huisvesten van arbeidsmigranten door agrarische ondernemers. Het Agrarisch Keurmerk Flexwonen biedt overheden uitkomst bij het realiseren van

“Het negatieve beeld van huisvesting voor arbeidsmigranten klopt vaak niet”

Bron: NFO

huisvesting. Het geeft gemeenten namelijk handvatten voor een duidelijker huisvestingsbeleid met huisvesting van gecontroleerde kwaliteit. De samenwerking met gemeenten is belangrijk omdat zij beslissen of het huisvesting op het agrarische bedrijf via het bestemmingsplan is toegestaan”, aldus Bus.

Hoe belangrijk is de samenwerking tussen betrokken partijen?

Henry Stroek: “Samenwerking tussen werknemers- en werkgeversorganisatie is cruciaal zeker als je beseft dat de belangen van verschillende partijen niet altijd hetzelfde zijn. We hebben gelukkig wel een gezamenlijk doel, namelijk goede en betrouwbare huisvesting realiseren”. Volgens beide heren is het Agrarisch Keurmerk Flexwonen hét voorbeeld van een succesvolle samenwerking. Herman Bus vult aan dat het keurmerk er mede voor zorgt dat de Agrarische en Groene sector aantrekkelijk is en blijft voor arbeidsmigranten. “Het is wel belangrijk om met elkaar in gesprek te blijven. Alleen zo zorgen wij voor goede huisvesting voor onze werknemers, nu en in de toekomst”. ■

Kijk voor meer informatie op www.werkgeverslijn.nl/flexwonen

Het Colland Fonds Arbeidsmarktbeleid heeft een belangrijke rol gespeeld bij de realisatie van het Agrarisch Keurmerk Flexwonen. Glas-tuinbouw en Open Teelten hebben gedurende drie jaar een bijdrage ter beschikking gesteld om het keurmerk te realiseren en de aanloopkosten te betalen. In het kader van dit project is ook onderzocht of aangehaakt kon worden bij een van de bestaande keurmerken. Dit bleek niet mogelijk. Het keurmerk AKF is een zelfstandig keurmerk en eigendom van LTO-Nederland. Projecten LTO Noord heeft de projectleiding van dit project voor zijn rekening genomen.

Het AKF Keurmerk wordt overhandigd door Daan Quaars (wethouder Bouwen en Wonen, gemeente Breda)